

acció ciutadana

setmanari nacionalista

d'esquerra

L'inefable senyor Royo

Aquest pallasso que, des de l'adveniment de la República ha estat l'atracció màxima del circ nacional, en la seva especialització de catalanofòbia, després d'un temps de no fer el ximple i tenint emmagatzemats una sèrie d'acudits pocasoltes, dels que l'han fet cèlebre (en competència amb els Ramper, Alady i demés estrelles de varietès) ha donat aquests dies una nova audició del seu humor atrotinat, aprofitant un dinar que els amics de la "única y indivisible" li han ofert.

Els espeternecs del clown vallisoletà no ens vénen pas de nou. Hi estem acostumats i, quan, com ara esdevé un parèntesi massa llarg en la seva actuació, el trobem a faltar. Es com un mal vici. Perquè nosaltres, posats a triar, preferim mil vegades les entrades còmiques del divertidíssim i inofensiu Royo, a l'actuació tràgico-grotesca d'aquell "ché" malcarat i lleig, que per atzars del destí cavernari ocupa la presidència (encara que sense presidir) del govern dit de la República. Fet i fet, el Royo almenys hi té la mà trençada en això de fer bestieses, mentre que l'altre, en voler imitar-lo des de l'escenari en el qual sense ell saber-ho, es troba, cau en pitjor dels ridículs: en el ridícul de la compassió per haver de dir i fer bestieses al dictat d'unes bèsties majors que es mouen entre bastidors.

Ho recollirem aquí totes les extravagàncies que després de menjar i beure, vomità el distingit catedràtic; sentiríem ofendre la seva modèstia i que, molestat per l'elogi, no volgués continuar

alegrant-nos l'existència en les nostres hores de lleure. Però sí que volem esmentar, per a rectificar-la degudament (que ja és molt d'atreviment per part nostra) una de les ximpleries dites, no precisament pel que té de ximpleria sinó per haver estat dita ja diverses vegades. Assegura el Royo que els catalans organitzarem un tren especial per a retornar l'Estatut a Madrid. I en això sofreix una equivocació formidable el pallasso centralista, perquè en tot cas el tren que organitzarà Catalunya, serà per a recollir i traslladar a un sanatori a tots aquells que el sol roent de la meseta i uns segles de domini i absorció, els hi han pertorbat les facultats mentals.

I en quan a retornar l'Estatut, no s'hi amoïni el senyor Royo. El dia que ens faci nosa, perquè la incomprensió de certa mena de gent ens privi aquells moviments necessaris per a viure dignament, el llançarem banda enllà de l'Ebre, i tornarem a proclamar la somniada i enyorada República catalana, no per a desvincular-nos definitivament de la resta de les terres germanes d'Ibèria, sinó per anar a la implantació de la República federal, la única que en possibilitar el màxim desenvolupament de tots els pobles, estreny més els llaços de germanor i convivència entre ells i impossibilita el reviscolament d'aquesta espècie despitada, egoista i incomprensiva, que al voltant d'una taula, els pallassos en to menor, obsequien amb un banquet i una garba d'aufals a un pallasso màxim.

Josep Puig d'Asprer

Un home de la vella guàrdia radical; un ciutadà íntegre i sencer que conegué les fibrades punxants de la dictadura primoriverista; un català de cor. La seva antiga amistat amb el "caudillo", amistat nascuda i afermada en aquelles lluites violentes de les primeries del segle, quan l'avui revolucionari penedit, volia encendre Barcelona pels quatre costats, volia destruir els registres de la propietat i aconsellava la violació de novícies, feia que Josep Puig d'Asprer, malgrat la sinuositat de l'actual política llerrouxista, continués al partit en el qual militava de tota la vida.

La seva lleialtat i honradesa política, quedaren abastament palesades en la discussió de l'Estatut Català a les Corts Constituents, quan l'aleshores diputat gironí, mantingué el compromís contret amb els seus electors, defensant tothora amb el seu vot i la seva paraula la voluntat del poble català, en contraposició amb l'actitud vacil·lant i ambigua de la minoria parlamentària a la qual pertanyia.

JOSEP PUIG D'ASPRER

I aquesta honestetat del vell polític radical, s'ha posat de manifest amb més relleu, en dimitr suara la Presi-

dència de la Comissió Mixta dels passos de serveis a la Generalitat, per no estar conforme amb les coaccions de què era objecte per part dels que, darrera la cortina, dirigeixen la política absurda del govern de l'autonomista (?) Samper. En interpretar fidelment la Constitució en un sentit àmpliament liberal i democràtic i trobar obstacles i entrebancs per part dels que més curosament havien de vetllar per a què aquelles essències no fossin escarnides ni desvirtuades, la seva dignitat republicana i la seva consciència catalana, s'han rebel·lat justament indignades, i junt amb la dimissió de President de la Comissió, Josep Puig d'Asprer, creiem que amb sacrifici i dolor, ha cursat la baixa de militant del partit radical.

En aquesta avinentesa ACCIÓ CIUTADANA i amb ella tots els republicans de les comarques gironines, renoven al seu antic diputat, tota l'estima i consideració guanyades en una llarga vida de lluita pels ideals que ens són comuns.

VIDA PARLAMENTÀRIA

La nova etapa

El Parlament de Catalunya ha tornat al treball. Són moltes les lleis que esperen ésser dictades per tal d'anar organitzant la nova Catalunya. Però, primordialment, l'ocupació primària d'aquesta nova tongada parlamentària és la Llei dels pressupostos. Per a la discussió i aprovació d'aquesta Llei, hauria estat ben convenient la presència de tots els Diputats que tenen la responsabilitat de la representació popular dintre el Parlament. Tampoc la Lliga ho ha comprès així, i deixa tota la responsabilitat dels pressupostos a l'Esquerra. I aquest partit, conscient de la seva significació, de la seva obra, i del camí a seguir per Catalunya, no defuig la responsabilitat absoluta i íntegra d'ordenar els pressupostos pels quals deu regir-se l'administració de casa nostra, i sens dubte imprimirà en aquesta Llei les directives constructores que són norma del seu ideal i del seu programa.

Consignem amb satisfacció la nombrosa concurrència —signe de vitalitat— de diputats, periodistes i visitants pels salons i passadissos del Palau del Parlament. Arreu es fan rotllos que comenten amb vivesa tota l'actualitat política, que fan deduccions de certes ac-

tituds, que procuren endevinar el secret de possibles solucions a tants problemes polítics que es presenten constantment a Catalunya. Les relacions entre el Govern d'Espanya i el Govern de Catalunya, són temes inexhauribles de discussió, matisats per l'interès polític extraordinari que contenen, tant per la solució del moment com per la transcendència en el futur. Consignem amb satisfacció que ni una espurna de derrotisme, en relació al sentit autònom de Catalunya, s'ha sentit en cap moment. Si es pogués definir aquest estat de consciència, diríem que el mot d'ordre és Catalunya per damunt de tot. La realitat de Catalunya autònoma, amb els seus drets indestructibles, s'imposa absolutament.

En el saló de sessions van elaborant-se, prenent estat legal els projectes de les comissions. Entre les diferents lleis discutides o en plena discussió, hi ha la de Coordinació i control sanitari públics, la de la capacitat jurídica de la dona, la de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, etc. Una tongada de treball que serà llarga i profitosa, mentre els elements de Lliga Catalana van llaurant la lluna.

Recta administració al nostre Ajuntament

Sota les ordres de l'Alcalde de l'Esquerra, el construir nínxols del cementiri de Girona costaren unes 60 pessetes. Ara, sota les ordres de l'Alcalde de la Lliga, el construir nínxols al mateix cementiri costa unes 90 pessetes.

Això se'n diu tenir vista i tacte financer, principalment quan el poble paga.

* * *

En la darrera sessió del ple del nostre Ajuntament, el regidor d'Esquerra senyor Dalmau, demostrà als senyors regidors de Lliga Catalana que en l'administració de Girona no hi tenen la cura necessària, en pagar quasi el doble d'unes obres que, quan l'Esquerra governava, costava a l'Ajuntament gironí. I d'aquesta recta fiscalització els senyors lligueros, al no saber quins termes oposar-hi, diuen que el senyor Dalmau va contra els obrers.

Els veritables obrers, senyors regidors i senyors lligueros ja saben encara fer distincions i recorden amb complaença el pas del senyor Dalmau per aquesta Alcaldia.

És que potser les obres efectuades al cementiri de Girona, encomanades per homes i dignes companys nostres de l'Esquerra, les feren executar a algun senyor rentista?

Això no ho podem creure i molt menys que aquests senyors fossin de Lliga Catalana.

Ja serà digne de fer-ho notar quan els senyors de Lliga Catalana demostraran alguna vegada que executen algunes obres més econòmicament que les efectuades per ordre dels homes d'Esquerra, quan eren al comandament de la nostra ciutat, i encara més important encara a veure quan podran demostrar que protegeixen més sincerament i honradament els obrers gironins.

El Govern Samper i la Lliga contra l'autonomia de Catalunya

El fall del Tribunal de Garanties negant facultats al Parlament català en matèria agrària i, per tant, revoquant la Llei de contractes de conreu del nostre Parlament, constitueix l'agressió més violenta i injusta a l'autonomia nostra, i demostra la ignorància més formidable dels senyors de Madrid de l'ambient català.

Tenim una fe inquebrantable amb els nostres homes de Govern i, per tant, la tenim també amb el destí de Catalunya, afortunadament els catalans honorats estem acostumats a ésser maltractats des de Madrid i, per tant, preparats per a sofrir els atacs més virulents dels "patriotas" o sigui dels enemics de la República, tal com la volem nosaltres, República que reconegui els drets autonòmics de tots els pobles d'Ibèria.

No analitzarem ara els fonaments legals en què podríem argumentar per demostrar la perfecta i absoluta eficàcia que deuria de tenir la Llei de contractes de conreu. El senyor Hurtado ho féu a bastament en el seu brillantíssim informe davant el Tribunal de Garanties.

El més lamentable, però, és que hi puguin haver catalans com els homes de Lliga Catalana, que tot i dient-se catalanistes de tota la vida es venguin per uns vots i per uns interessos l'autonomia de la nostra Pàtria, a aquests renégats, el poble, potser més aviat del que es pensen, els hi deu demanar, i els hi demanarà, comptes de la seva actuació traïdora, que empena de vergonya a Catalunya.

No ens ha sorprès l'actuació de Lliga Catalana, i això provarà als pocs catalans conscients que militen a les seves files, que la Lliga, és un partit que no té absolutament cap ideologia

política, tot ho supedita als interessos materials, inclús la honradesa i la dignitat, per això quan el poble català el 14 d'abril de 1931, pregonava la proclamació de la República i les llibertats catalanes pels carrers de Barcelona, ho féu —amb l'instint que sempre caracteritzen els moviments populars— amb aquella espontaneïtat que fa que el poble senyali, sense coacció de cap mena els seus enemics —al crit de ¡Mori Cambó! ¡Visca Macià!. Cambó-Macià, més que homes representaven pel poble en aquells moments, dos símbols, dues trajectòries. Cambó refugiat a París, el mercader de Catalunya, l'home que per una casaca de Ministre o per una concessió de l'Estat venia a la Monarquia i als Governos centralistes tantes vegades com calgués i fos precis, per obtenir per a ell o els seus amics, un nou privilegi o una nova mercè. Macià —l'autonomia de Catalunya—, l'idol que la multitud estima perquè veu en ell una vida de sacrificis, de sofriments, per tal d'aconseguir la llibertat del nostre poble, ajudant a l'ensens a conquerir-la als altres pobles germans d'Ibèria.

Doncs ara, catalans, amb el pensament fit amb totes aquestes contrarietats que ha tingut de passar la nostra Catalunya no hem de permetre que des de Madrid ens vulguin escatimar el que nosaltres hem obtingut a costa de molts sacrificis i sapiguem posar-nos al nivell que ens hauria posat el nostre primer President de Catalunya retrobada, Francesc Macià; com també, sapiguem donar la resposta adequada als traïdors interiors de la nostra terra que, amb un fals patriotisme, han atacat directament les llibertats conquerides.

V.

Carnet

Joventut Republicana d'Esquerra de Girona

Dijous proppassat es celebrà la'nunciada reunió general d'aquesta J. R. d'E. per aclarir uns punts essencials del seu reglament en no constar-hi la seva adhesió, que d'una manera oficiosa, tenia aquesta Joventut al Partit Republicà Federal Nacionalista d'aquestes comarques.

La concurrència dels socis fou molt nombrosa, acordant després de clares i àmplies explicacions continuar estar adherits a l'Esquerra Republicana de Catalunya i sempre sota la disciplina del Partit Republicà Federal Nacionalista de les Comarques Gironines, per comprendre que és l'organització que defensa amb tota la seva extensió, la nostra catalanitat i les qüestions d'ordre social, que són la base de les nostres aspiracions.

Tots els concurrents, revestits d'un alt sentit dels moments actuals, quedaren conformes i es féu la promesa de treballar tots per enaltir el nom del Partit, de la República i de Catalunya.

També la Junta de Joventut Republicana d'Esquerra, interpretant el sentir de l'Assemblea, envià un telegrama al fervent lluitador Granier Barrera com a protesta pel seu empresonament, i encoratjant-lo per seguir en la lluita a favor de Catalunya i contra els seus traïdors de dintre i de fora la nostra terra.

Reunió de la Federació del P. R. F. N.

El proper diumenge, a les tres de la tarda i en el Centre d'Unió Republicana d'aquesta ciutat, tindrà lloc la reunió de la Federació de les societats republicanes de les comarques gironines adherides al Partit Republicà Federal Nacionalista, per tractar dels assumptes a portar per la seva discussió al proper Congrés d'Esquerra Republicana que tindrà lloc a Barcelona.

Seràn discutides totes les proposicions acordades en les assemblees que celebraren diumenge proppassat les seccions comarcals, esperant de l'alt esperit dels representants de les mateixes que procuraran fer una obra la més perfecta possible en bé dels seus adherits i en bé de la nostra Catalunya Republicana.

BREVIARI

Altra vegada la Espanya unitària sembla voler redreçar-se...

Vegeu sinó, l'atac a fons a la nostra autonomia per part del govern Samper:

Recurs d'incompetència contra la llei de contractes de conreus, intent d'escamotèig en matèria de radiodifusió, una injusta distribució de cupus de contingents, l'empresonament de Granier Barrera...

El Govern Central sabrà el que fa. Catalunya sap el que ha de fer.

★

La qüestió de la radiodifusió, ha portat com a conseqüència la dimissió del senyor Puig d'Asprer de la presidència de la Comissió Mixta de traspasos de Serveis de Catalunya, i de director general d'Administració Local.

Així mateix ha presentat la seva baixa al partit lerrouxista per "disconformitat amb el Consell de Ministres en el relatiu a l'acord unànime de la Comissió del traspàs a la Generalitat del servei de Radiodifusió, i per la devolució del propi acord a la Presidència que ostentava", i per no "poder conviure amb els ministres radicals que fan això en contra de Catalunya".

"Que es tracti Catalunya d'aquesta manera —diu— no ho puc permetre ni amb el meu silenci".

No cal dir com n'estem de satisfets tots els catalans per la noble actitud del fervent republicà gironí.

★

Del discurs del senyor Guerra del Río a la casa del poble de Barcelona: "Yo digo, que los hombres del 1907, 1909 y 1917, que sufrimos todas las persecuciones y que ofrecimos todos nuestros sacrificios, no nos deshonramos que Gil Robles venga a la República. ¡Pero si es esta la ambición de toda nuestra vida!"

Ja ha fet bé el bon amic Puig d'Asprer de separar-se d'aquesta gent que poden dir aquestes coses sense ruboritzar-se.

★

El Govern Samper, massa atrafegat sens dubte en atacar continuament l'Autonomia de Catalunya, possibilita l'organització de parades de dos mil feixistes, acapdillats pel senyoret senyor Antoni Primo de Rivera, a un aeròdrom particular de Madrid.

Ah!... i això en estat d'alarma!!

Una queixa

Ens assabente nels nostres subscriptors, que degut al caprici d'alguns carters no arriba el nostre setmanari a les mans de llurs destinataris.

Degudament informats, al efecte de no provocar cap informació o queixa falsa, ens trobem que certament, a vegades el cinisme i els mals modors de certs carters al demanar-los els nostres subscriptors el setmanari, ultrapassen ja tots els límits, cosa que no es pot permetre ni tolerar.

Un cas vertaderament còcret, que posa de relleu el que diem:

Nn nostre company de Redacció es person repetides vegades a cas adell senyor Carter d'un poble de la comarca per a que li lliurés el nostre setmanari, i s'hi negà rodonament, sense voler donar-li cap explicació de la seva actitud.

Com que aquest cas ja ha ocorregut altres vegades, ens permetem cridar l'atenció de qui pot i deu fer-ho, per si creu convenient mirar d'esbrinar aquesta deficiència que diu tan poc a favor del Cos de Correus.

Esperem no haver d'insistir.

Amb el processament de Granier-Barrera està processat moralment tot ciutadà digne de Catalunya

L'ESSENCIA LIBERAL CATALANA HA SOFERT UN ALTRA ATAC

Aquesta és la veritat i aquesta és la intenció del processament; perquè en la manifestació anti-feixista celebrada a Barcelona i en la que hi assistiren representacions de tots els estaments de Catalunya, al pronunciar les paraules de censura al partit Radical i al seu "Jefe" i per les que ha estat empresonat el brau lluitador de l'U. S. C., tot-hom amb un acord espontani i unànime i amb un gran entusiasme subratllat amb forts aplaudiments i amb forts crits d'assentiment les paraules dites contra l'actuació del partit Radical, i el seu director.

Tot ciutadà de Catalunya que tingui el ple convenciment de la seva perso-

nalitat i que estava d'acord amb les paraules dignes i sinceres del jove defensor de la nostra terra té que donar-se compte que l'atac va dirigit contra Catalunya que es manifestà d'acord amb aquestes manifestacions.

Una vegada més el partit Radical i el seu director espiritual, poden estar satisfets d'aquest nou atac a la voluntat de Catalunya; però que recordin aquests senyors que cada dia Catalunya augmenta, si possible és, el seu grau de republicanisme sincer i honorat per acabar de foragitar els que s'han enlaira enganyant-la i a darrera hora procuraven assassinar-la.

P. V. X.

Als subscriptors forans!

Se us posa en coneixement que han estat posats al cobrament els rebuts corresponent als dos trimestres vençuts.

Ha estat privat per un decret el cobrament tal com venia fent-se per mitjà dels Carters, per això preguem sigui atesa la primera petició de cobrament que es farà a domicili per altra conducte.

Per les dificultats que reporta la nova modalitat del cobrament d'ara endavant, es cobraran cada dos trimestres.

Esperem del civisme dels nostres subscriptors contribuir en l'enlairament d'aquest setmanari defensor dels ideals de nacionalisme i republicanisme de les nostres comarques.

J. Balaguer i Tort
ADVOCAT
Carrer Progrès, 12-1.er I.^a
GIRONA
Teléfono núm. 153

- CALÇATS -
MALARET
Vendes a l'engrós i detall
RAMBLA LLIBERTAT, 5
GIRONA

ESMOLAMENT DE NAVALLS A LA PERFECCIÓ
Vendes de tota mena d'articles propis per Barberia. - Gavineria fina. - Gran assortit en Perfumeria.
Josep Serra
ARGENTERIA, 10
GIRONA

CAFÈS
Cornellà
S. GRES EMPAQUETATS
TELÈFON, 321
GIRONA

ORQUESTINA
NEW-JAZZ-BABY
PRIMERA CATEGORIA
ORIGINAL I MODERN
REPERTORI-BALLABLES
NACIONALS I
ESTRANGERS
Per a contractes, **CELS FERRER**
C. St. Feliu, 19 — GIRONA

La primera investida

Davant les noves publicades respecte les votacions del Tribunal de Garanties, hom pot donar per consumat i victoriós el primer atac a fons contra l'Estatut de Catalunya. Cadascú deu fixar la seva posició, i jo acompleixo, d'ací estant, aquest deure. És innecessari dir amb qui estem. Amb el règim d'autonomia. Amb la Constitució del 31. Amb l'obra pacificadora — aquesta sí que va ésser obra de pau! — realitzada en una hora feliç de la història d'Espanya mitjançant l'Estatut.

Convé, tot i la nostra justa alarma, no donar per perduda la bona causa. El Tribunal de Garanties esclafa el primer obstacle, la qüestió prèvia, la del termini legal per a presentar un recurs. Tot seguit declara procedent l'apel·lació contra el Parlament català, i aquí dóna la gran queixalada a l'Estatut. Ben clavada la presa — amb l'ajuda de vells republicans autonomistes! —, falta saber ara què és el que, en debutar aquesta institució d'assalt pot i vol emportar-se entre les dents. La llei sencera? Uns quants articles? I manca també conèixer la decisió del poble, el qual, davant un fall polític pot acomodar-se al regateig o preferir l'actitud extrema: TOT O RES!

Així hem arribat als dos anys de promulgar-se l'Estatut. Tot ha estat possible, per tres factors de responsabilitat escalonada: el Tribunal, una majoria revisionista al Govern, inhibit en el moment oportú i més tard força ben disposat a facilitar l'escomesa. Darrerament, millor dit, en primer terme per la gravetat de la seva conducta, un partit català que no vacilla a posar per damunt de l'Autonomia la seva passió política i els seus interessos de classe. Ha partit de la Lliga Catalana aquesta iniciativa. Ella va preparar i va conduir el cop de dins estant de Catalunya per odi a l'Esquerra. Hi ha trobat, com era de creure, l'eficàç però vergonyosa col·laboració dels enemics de l'Autonomia catalana. Aquesta tàctica recorda la de les nostres tribus ibèriques, i malgrat que ningú no titllarà d'incaute el senyor Cambó, veient-lo obrir-se d'aquesta manera al cartaginès — que en aquest paradòxic exemple és l'espanyol unitari — tots, dintre i fora de Catalunya, adverteixen el seu perillós joc i saben que hom ja està cobrant el bon servei. És que els seu senemis naturals cobraran la resta — l'Autonomia — a compte de Catalunya i no pas de la Lliga? És que la Lliga no és Catalunya? Terrible evidència per a un partit genuïnament pairal. Si comencen a convèncer-se'n a Barcelona i a tot Catalunya com ja n'estem convençuts a Madrid, la jugada d'avui serà una ensopogada irremediable en el camí pla del règim autòmic; però també serà una caiguda fatal, un ensulciament per a aquest partit que cerc a el poder sense reparar en els mitjans.

Qüestió a fons. Primera qüestió: Si el Parlament català pot dictar aquesta Llei de Contractes de conreu. Davant dels arguments exposats en contra, jo

tornava a les veritables fonts del Dret que, en aquest cas segueixen vives i clares. Estant, primer, en la voluntat del poble català que va reclamar per a ell la legislació del seu Dret civil i en la voluntat del poble espanyol que, per l'òrgan de les Constituents va atribuir a cada regió autònoma la facultat de crear i modificar aquest dret. Textos legals: la Constitució i l'Estatut. Única restricció aplicable al contracte de conreu: la d'atenir-se a les bases de les operacions contractuals. Això és tot.

Podem repassar la història, calenta encara, d'aquest text legal quan va ésser forjat, no pas sense treball ni pena. Per si les paraules no fossin prou precises, en tenim la primera interpretació. La més alta autoritat de la República que aleshores presidia el Govern i vetllava amb tacte exquisit per tal de donar a l'obra legislativa virtut de permanència, va prejutjar amb fortuna en debatre's l'article 15 de la Constitució, la sort d'aquesta facultat de la regió autònoma. Tenim el seu discurs, peça mestriola del debat constituent. Unitat del Dret civil quan a les formes del matrimoni, problema inseparable de les relacions de l'Estat amb l'Església i focus de conflictes, no a Catalunya, però sí a altres regions d'Espanya; del sistema hipotecari, base del crèdit territorial; de la cassació mercantil, etc., etcètera, però, ultra tot això, que en res no afecta el cas present, en allò que és tradició foral i cada regió desenvolupa a la seva manera peculiar, llibertat sense recels, sense restriccions. El resum de l'ampli i generós criteri del senyor Alcalà Zamora cap dins aquestes paraules: Po-

testat per a legislar sobre Dret civil a aquelles regions que tenen una tradició secular, històrica. Limitacions: cap ni una que afecti el contracte sobre la terra, considerant que allà on més s'arella la tradició és en el sòl, en la família i en la successió hereditària.

La marxa a través de la història sobre un contracte tradicional troba moments de transformació, de revolució, segons forces i impulsos que també tenen al sòl la seva profunda arrel, la rabassa morta institució catalana, es reforma, s'adapta a l'estructura moral i social de la nova Catalunya. Va llaurant l'esperit dels catalans com el de tots els espanyols un desig de justícia, del qual en són mostra la Reforma Agrària i aquesta llei de Conreus, tantejada amb precaució, amb prudent cautela. Unitat absoluta? El mateix pas, el mateix ritme a tot Espanya? A aquest natural desig va contestar en el debat que alludeixo, Don Jaume Carner. (I aprofito aquí l'ocasió per a saludar aquest gran republicà, gran català i gran espanyol de les Constituents, espectador emocionat en dies tan indecisos com els actuals, del perill que corre la nostra nau, que ell va ajudar virilment a bastir a cops de mall. No, volgut Don Jaume: vosaltres, al vostre lloc, ho podeu tot; nosaltres, ací, quelcom farem també per tal que, entre els enemics de fora i els de dintre, no l'enfonsin!) Les paraules de Carner foren aquestes: — "A la unitat de la legislació per camins de llibertat".

Restricció única en la regulació del contracte de conreu; les bases de les obligacions contractuals. Hi ha una declaració de Sánchez Roman — hom no dirà que argumenta un apassionat de l'Estatut —, feta al debat de l'article corresponent i recollida pel senyor Rubió i Tudurí en una conferència sòlidament documentada que vaig llegir a "La Humanitat". El respecte a aquestes bases no tocarà mai, no privarà "la varietat específica de cada una de les legislacions provocatives". "Són quatre o cinc regles cardinals: El principi de l'Autonomia i de la voluntat, el de la forma, etc., etc."

Violència i nerviosisme

Heus ací les conseqüències desastroses i fatals de la política de pacificació d'esperits, preconitzada per Alexandre Lerroux en concomitència vergonyosament escandalosa amb tota mena d'elements del més tronat i estúpid reaccionarisme, des de les hosts de Martínez de Velasco, Herrera i Gil Robles, fins als serafics pairalistes lliguers que en aquesta com en anteriors avinenteses han donat prova palesa d'un esperit genuïnament anticatalà, sempre que Catalunya no ha estat sota el seu domini i no ha servit per a profit dels seus egoïsmes i interessos particulars.

Heus ací les conseqüències d'aquesta política perturbadora i anarquitant,

Queda, doncs, localitzat el possible error de la Llei de Contractes de conreu, al refrec que tal vegada cercant amb criteri estret trobaríem en algun precepte de forma. Pot el Tribunal de Garanties acusar-lo amb diferència de grau en el límit posat a la competència del Parlament català; i aquí rau la qüestió política. Un simple cop de palmeta o un cop de dalla arran de terra. Un palet de ricra al camí per a demostrar habilitat o bé un penyal gros que obstrueixi el camí. Les conseqüències d'aquestes agressions s'han de calcular per la intenció de qui les realitza i per l'estat d'ànim de qui les suporta.

LLUÍS BELLO

J. B.

Caldes de Malavella

PEL CENTRE ECONÒMIC

DIUEN.....

...Que dels tres taxistes d'aquesta vila n'hi ha un que no té la patent.
...Que aquest és un Hispano 32 H.P.
...Que pel qui correspongui s'hauria d'averiguar si és cert.
...Que en cas d'ésser-ho s'ha de sancionar degudament.
...Que tots han d'ésser iguals i han d'anar ben reglamentats.
...Que hi ha qui n'està assabentat i poguent-ho fer no els hi exigeix el compliment del disposat sobre els automòbils.

...Que el "Titaru" ha tornat a rein- gresar d'agutzil interí.
...Que en "Calça curta" està que treu foc pels queixals.
...Que ja li vàrem pronosticar.
...Que aquests nomenaments desdiuen de la seriositat que volen tenir els homes de la majoria.
...Que havent-hi en el poble homes de més solvència moral per a desempenyar aquest càrrec, la majoria apoia homes tarats i incompetents.
...Que el poble es donarà compte amb quina lleugeresa tracten els assumptes dels del conglomerat lliguero-radical.
...Que mal per mal, preferim en "Titaru" que en "Calça curta".
...Que aquella seguretat que tenia d'ésser-ho ja li ha desaparegut.
...Que l'assumpte Vinyals està en vies d'arranjament.
...Que en Quintana no hi està gaire conforme amb la solució.
...Que el carrer de la Granja entre el conflicte Vinyals i el d'en Barris s'ha fet cèlebre.
...Que ara ha passat a la història.
...Que degut a les pluges és impossibles el transitar-hi.
...Que és degut a què està completament enxarcat d'aigua.
...Que l'altre dia era tanta l'aigua que hi havia, que en Guisany hi pescava amb canya.
...Que aquest abandonament desdiu molt de l'Ajuntament.

...Que es demostra que no es pre- ocupa de res.
...Que es demana que si per cas s'ha trobat una post de ferro que sustentava un fanal a la Plaça, que s'avisí a en Mas.
...Que ell era alcalde quan es varen canviar els fanals.
...Que un radical de "pura cepa" en un cert lloc va dir que si els obrers no tenien pa que menjessin herba.
...Que l'home que ha dit aquestes paraules no té dignitat.
...Que com que ara es fa amb la "gente bien" ja va tip.
...Que una volta passades les eleccions municipals, unes certes senyores (una d'elles esposa d'un regidor) varen presentar al senyor Diumenjó, administrador del Vichy, una llista dels que varen anar a votar la candidatura d'Esquerra.
...Que aquesta llista serviria per prendre mesures de repressàlia contra els que varen anar a votar la candidatura contrària del seu fill Lluís.
...Que una de les que estaven senyalades era la Violeta.
...Que aquesta, veient la martingala abans no l'acomiadessin del "Vichy Catalan", va marxar ella.
...Que ara que el senyor Blai està al davant de l'administració, convindria que s'enterés de tot això.
...Que convindria que digués a en Diumenjó que la llei disposa que dintre el treball els obrers han d'ésser res-

pectats per llurs ideologies i
...Que en Diumenjó no les ha respectat mai.
...Que sempre ha abusat de la seva situació d'administrador d'aquesta casa.
...Que en plena sessió del dia 5, en Lluïset va ésser cridat per la gerència i va haver d'abandonar precipitadament la Casa Consistorial.
...Que els pobres d'esperit que el varen votar, ho devien fer perquè bé o malament (que així ho fa) es cuidés de l'administració del poble.
...Que els homes quan ostenten càrrecs públics no els han de tenir per presumir.
...Que s'hi ha d'anar per a fer tasca profitosa.
...Que si tenen altres assumptes de caràcter particular, que els privi d'exercir el seu càrrec, no s'haguessin presentat.
...Que per avui prou.
...Que fins la setmana entrant.

TRAPACER
Caldes, juny de 1934

Sessió municipal del dia 5. — Es de segona convocatòria, per no haver-se celebrat la que corresponia el dia 3.
L'interès d'aquesta sessió era el reingrés com agutzil interí d'en Josep Sabater, la majoria el torna a readmetre. La minoria d'Esquerra es mantingué amb la mateixa posició del dia del seu nomenament, no vol ésser responsable de tot el que pugui passar.

ORTOPEDIA DR. ROCA la més antiga. • La més ben assortida. • La que ven els articles a preus més econòmics.

IRRIGADORS COMPLES DES DE 250 PESSETES.

BRAGUERS - PERFUMERIA

PRIMER CENTRE D'ESPECÍFICS ES LA

Farmàcia Doctor Roca i Fill

3995

LA CREU ROJA - Telef. 135 - Plaça de l'Oli. - Girona

Delegacions comarcals:
 Ripoll.—Trinitat, 6-2.0n
 Palamós.—
 Figueres.—Cervantes, 3
 Puigcerdà.—Centre República
 Santa Coloma.—Clavé, 25
 Caldes Malavella, C. República

LITERARIES

«Desembre»

Baptista Xuriguera ha escrit una veritable novella proletària, tal vegada la primera narració autènticament obrerista que ha vist la llum a Catalunya i en català. No ens fem il·lusions. Avui, entre nosaltres, tota la prosa d'imaginació té un to infectament burgès. I quan els nostres comptadíssims crítics literaris, també saturats de moral burgesa fins a la medulla, fan elogis d'un novel·lista català perquè és molt fi, molt delicat i molt modern, penseu, sense por d'errar-vos, que es tracta d'un prosista burgès interpretat per un crític burgès. Ja he dit mil vegades, com a criteri sistemàtic, del qual cada dia estic més convençut, que el món actual va dividint-se, cada dia més, en un sector de dreta o burgès, i en un sector d'esquerra o proletari. Entre ambdós, hi ha un sector de centre o intel·lectual. Crec, per tant, que quan un literat és netament intel·lectualista, no fa obra burgesa ni proletària, sinó obra simplement intel·lectual. Però en el cas de Baptista Xuriguera, ens trobem amb una novella proletària, treballada voludament com a tal. Hi ha hagut, a Catalunya, alguns intents de novel·la social; però sempre, a través de la ficció més o menys hàbil, traspuja la sensibilitat o la cultura burgesa de l'autor. En castellà s'ha produït, fa poc, el cas meravellós de Ramon J. Sender, el qual, proletari o burgès de naixença, sigui com sigui, ha encertat un to formidablement viril de novel·la revolucionària, segurament per influència directa de la nova narració russa, trasplantant en castellà la fuga de l'art comunista, la derivació del qual admet perfectament, en el seu cas, la denominació ben diversa, però molt equivalent, d'anarcosindicalista. Podem creure o no, nosaltres, intel·lectuals, en aquesta forma narrativa trepidant i flamejant; però no podem negar-ne les beutats i la vida inèdita que ens aporta. Baptista Xuriguera té un to insubornablement proletari i un doll narratiu impressionant. Al costat de «Desembre», tota la novella catalana actual sembla anèmica i falsa, ridícula i de cartró pintat. Baptista Xuriguera té un do natural de penetració en l'ànima viva del poble, sobretot quan es mou a grans masses i amb diànimisme rebel. Res, en Baptista Xuriguera, d'esnobismes ni cursileries. Molt, en canvi, d'ingenuïtats i de poc domini de l'estil, característiques ben perdonables en una primera gran novella. Jo em faig perfecte càrrec de tots els defectes de «Desembre»; però els crec molt per desota de les qualitats. Baptista Xuriguera s'ha atrevit a penetrar en els sofriments del nostre món obrer com un proletari entre proletaris, i com un escriptor que no té necessitat de fer literatura perquè, quan vol narrar, no ha de fer més que descriure les coses que volen viure i patir al seu voltant. Els personatges són de carn i ossos, primaris com el poble, rectilinis com les pròpies masses torturades, i el seu do narratiu té una densitat realment impressionant.

«Desembre» és, sinó la primera, una de les pedres fonamentals de l'edifici de la nostra novel·la social. Amb menys castellanismes, i amb una mica més de correcció gramatical, eliminant certs fragments massa ingenus i certes descripcions massa allargassades, «Desembre» seria una novella proletària de gran envergadura, digna de tots els respectes. Hi ha moments en ella de gran narrador, i sobretot d'humaníssim observador, Baptista Xuriguera amb la seva primera novella, ens ha obert horitzons populars que molts

«L'actitud de l'actual Govern fa incompatible el partit radical amb Catalunya»

El senyor Puig d'Asprer ha dirigit la següent carta al cap del partit radical:

«Excmo. Sr. D. Alejandro Lerroux: Mi ilustre y querido amigo: El Gobierno debió de dar cumplimiento mediante su publicación en la «Gaceta» al acuerdo de la Comisión Mixta de traspasos de servicios a la Generalidad, relativa a la radiodifusión, por ser de carácter ejecutivo dicho acuerdo, de estricta observancia a los preceptos del Estatuto de Cataluña.

Fué tomado por unanimidad, 12 votos a base de la ponencia formulada por los señores Sbert i Usabiaga, radical.

El presidente del Consejo de ministros, del que forman parte nada menos que ocho radicales, mostró su disconformidad con tal acuerdo, expresando que le había producido estupor y disponiéndose se devolviera a la propia Comisión para que lo revisara. El señor Cid se lo premie.

Esta actitud del Gobierno, no rectificada, a pesar de mis intentos, además de ser contraria a las vigentes disposiciones legales, hace incompatible con Cataluña al partido radical. Por ella presento al Gobierno la dimisión de cargo de presidente de la indicada Comisión, y el de Director General de Administración Local. Me he creído además en el deber de dar de baja del censo del partido.

Mé reitero muy suyo y afectuoso amigo que e. s. m., José Puig d'Asprer.»

A l'actitud digníssima del President de la Comissió Mixta de Traspàs de Serveis, senyor Puig d'Asprer, ha seguit l'actitud no menys digna dels membres que en representació del Govern de la República integren l'esmentada Comissió.

Aquesta nova renúncia col·lectiva, després de les manifestacions contundents, enèrgiques, del senyor Puig d'Asprer, ve a confirmar d'una manera que no deixa lloc a dubtes l'obstrucció que el Govern fa —contra l'Estatut— a l'obra de l'esmentada Comissió, i, en definitiva, a l'autonomia de Catalunya.

Catalunya, atacada pels que tenen, si més no, l'obligació de respectar-la, veu amb sincera emoció l'actitud digna d'aquests ciutadans conscients que s'han estimat més fer renúncia de tots els càrrecs que ostentaven abans que tenir-los com a compensació per a combatre Catalunya negant-li allò que és seu i que ningú no li pot negar.

dels nostres literats que passen per il·lustres no ens han deixat mai ni entreure. Posem, doncs, els encerts damunt les fallides, i donem a aquesta novella el gran valor d'humanitat que té realment.

A. ESCLASANS

Esport

FUTBOL

En la nostra crònica de la passada setmana, demanàvem un marge de confiança pel nostre equip. Cal dir que correspongué a aquesta confiança, ja que forní una excel·lent actuació.

La premsa barcelonina ha estat unànimement d'acord en elogiar el magnífic partit que jugà el «Girona» davant un adversari tan caracteritzat com és el «Barcelona», reconeixent que va fer-lo anar a la deriva durant tot el primer temps i bona part del segon.

El nostre equip jugà amb evident dissort i no li serví de res el seu domini, perquè algunes vegades els pals i altres, ocasions en què el gol era imminent, la pilota anava a fora. A la primera part mereixia marcar almenys dues vegades, però com hem dit abans, la dissort li ho impedí.

En canvi, el «Barcelona» en tingué prou de recolzar-se en la desgràcia del seu adversari per aconseguir dos gols i guanyar d'aquesta forma un partit que per joc tenia perdut.

El públic s'entusiasmà amb el joc precís i ràpid del «Girona» i aplaudí sense regatejar les seves jugades.

Dels nostres, sobresortí per damunt de tots en Farró, que no dubtem en qualificar-lo com el millor home damunt el terreny. També jugaren excel·lentment en Torredelort, en Mader, en Ferrer i en Pagès. Els demés, si bé no estigueren a l'altura dels citats, actuaren acceptablement.

El «Barcelona» se'ns presentà molt fluix. Mancat dels tres millors elements que posseïx, com són Nogués, Zabalo i Ventolrà, ben poca cosa resta i sols gràcies a la mala sort gironina, aconseguí vèncer.

Es distingiren l'ex-futur gironí, Francàs —el millor dels blau-grana—, Arana i Loewingen. Els dos darrers actuaren com a prova en els rengles barcelonistes i tingueren una bona actuació.

Tot i perdre per dos a zero, aquest partit fou un èxit per l'equip gironí.

CORNER

CICLISME

Es amb fe i un gran entusiasme que els tres corredors gironins, Varderi Bellmàs i Viader, inscrits per a la Volta Ciclista a Catalunya defensant els colors del Grup Excursionista i Esportiu Gironí, porten a cap el seu entrenament que ja ha arribat a esperar un bon resultat.

Han millorat molt el que representa amb rapidesa i llarg quilometratge que cada dia com a prova han recorregut.

De no tenir cap contratemps, és d'esperar un dels primers llocs pels nostres corredors gironins.

En el G. E. i E. G. s'estan ultimant els darrers detalls i solament manca l'ajut de tot bon gironí en emplenar les llistes de donatius escampades arreu, per a poder d'aquesta manera poguer en tot moment sufragar les despeses d'aquests braus corredors i no permetre que en cap moment els manqui cap dels socors de què es veuen atesos els altres corredors anomenats «asos».

Gràfiques DARIUS RAHOLA.—Girona

Caritat privilegiada

Caritat!! Es aquest el crit que han llençat els capellans altra vegada, per mitjà del seu diari barceloní anomenat «El Matí» per a mirar altra vegada si poden arreplegar incauts.

Amb els seus crítics planívols, i amb un apartat ple de romanticisme, ens diuen que no tenen altra volta cabals, continú lamentant-se vivament, de les poques esglésies que hi han a Catalunya, demanen que els catòlics fassin un esforç més, per a bastir altres esglésies, i ens pinten una situació enternidora i tràgica, l'estat actual d'ella, i arriba tan gran la desesperació dels capellans, i tan crítica la situació de l'església, que diuen: «Que en aquests temps de persecució religiosa per les sectes laiques de la República (això ho deuen dir, perquè l'església es considera perseguida quan no pot perseguir) que tenen llànties que no cremen; sagraris que no tanquen; imatges que no tenen vestits per a canviar-se; armaris que no es poden tancar, etc., etc.

Nosaltres no fa gaires dies publicàvem en el nostre setmanari, un breuari que deia: «Que el senyor Bisbe de Girona havia comprat les seves insignies, a Barcelona consistents amb un bàcul, etc., etc., valorat tot en pesetes TRES CENTES MIL.

De on sortiren els diners!! Serà de les «subvencions» que el tristement cèlebre senyor Lerroux, de bracet amb Gil Robles, donaren als capellans.

Creiem que quan un senyor Bisbe, té el gust, de llençar tantes pesetes, comprant-se unes insignies, que l'església en deu tenir molts més.

Ara bé, la caritat que demanen els senyors d'«El Matí», veurem o ens agradaria veure, qui seran els senyors «paganos», que donaran una subvenció mensual o anual pel sosteniment del culte i clero, segurament que no serà cap d'aquests pobres treballadors que han d'anar a guanyar-se el pa amb la suor del seu front, no serà cap treballador manual, sinó uns senyors que tindran a prop seu, tot un estol de riqueses i de benestar, i si aquests senyors se'ls hi apropa un obrer parat, a demanar-los-hi una petita almoïna, els hi allargaran una peça de xavalla, creguent que ja han fet prou per aquesta legió de parats que es troben arreu d'Ibèria.

A aquest crit, llençat pels capellans demanant cabals per a reformar esglésies, demanant-los per a fer temples, nosaltres posariem un crit: «Que convinguen més escoles i menys esglésies».

UARG

GENERALITAT DE CATALUNYA

DISPENSARI DE LLUITA ANTITUBERCULOSA I ACCIÓ SOCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES

Serveis prestats en el mes de maig
 Malalts que han passat al dispensari, 806; malalts visitats per primera vegada, 64.

Detall dels treballs efectuats

Visites, 246; radiografies, 13; radios; píes, 85; anàlisis, 122; tractaments, 558; —pneumotòrax, 5; injeccions, 454; tractaments amb sanocrisina, 67; tractaments amb tiósulfats, 32.—

Medicaments entregats (a part d'injectables)

Específics farmacèutics, 187, a 109 malalts.

★

Servei de vacunació antituberculosa amb la vacuna «Calmette Guérin».

Vacunacions fetes en el mes de maig

Nadons vacunats a la capital, 20; nadons revacunats a la capital, 17; nadons vacunats en els pobles de les comarques gironines, 174; nadons revacunats en els pobles de les comarques gironines, 140. Total, 351.

CENTRE D'ESPECÍFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals. — TOTS ELLS D'ORIGEN. Unics de propietats terapèutiques garantides.

FARMACIA RIBAS

Plaça de les Castanyes :: GIRONA :: Telèfon, 144

QUE VIURE
PESCA SALADA
B. OLIVERÉ
 Conserves de tota mena
ABEURADORS, 7. GIRONA

Exprès - Bar

Situat a la Rambla-GIRONA - Tel. 109

Begudes de les millors marques Respons econòmics

OBERT NIT I DIA

Del primer d'Octubre al 30 d'Abril, temporada de marisc

Ostres-Percebes-Almejes-Gambes rebudes diàriament a les 5 de la tarda

Pianos Manubri de lloguer

Antoni Mas

Caldes de Malavella

Caldereria i Calefacció Central

Valenti Furtet

FUMISTERIA

Soldadura autògena

C. Calderers, 13

GIRONA